

Євразія

Держави Європи

Мета: Формувати знання про країни Європи; актуалізувати та розширити знання і уявлення про деякі європейські країни; Детальніше познайомитися з європейськими країнами; виховувати повагу до інших народів.

Обладнання: мультимедійна презентація, підручник, карти атласу, контурна карта

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

ХІД УРОКУ

1. Опрацюйте конспект уроку, матеріал підручника.
2. На контурну карту нанесіть найбільші країни Європи та їх столиці, а також мікродержави
3. Підготуйте повідомлення чи презентацію про туристичні об'єкти Європи
4. Перегляньте відео

<https://www.youtube.com/watch?v=QJG9ge0mUQs>

План вивчення материка

- 1. Загальні відомості.**
- 2. Фізико-географічне положення.**
- 3. Історія відкриття, дослідження та вивчення.**
- 4. Тектонічна будова, особливості рельєфу та корисні копалини.**
- 5. Клімат.**
- 6. Внутрішні води.**
- 7. Природні зони.**
- 8. Населення та політична карта.**

Пригадайте

- Назвіть держави, які є сусідами України

- В яких країнах Європи найвищий рівень розвитку господарства?

Площа Європи становить понад 10,5 млн км², населення — близько 730 млн осіб. На території Європи розташовані 48 незалежних держав та 8 залежних територій, що належать 4 державам. Крім того ще 2 країни (Вірменія та Кіпр) не мають європейської території, однак, їх також геополітично відносять до Європи.

УКРАЇНА

- **найбільша за площею країна Європи — 603,7 тис км²**
- → **2,6 % від площі Європейського регіону**
- → **0,44 % світової площі заселеного суходолу**
- **на півдні її омивають Чорне та Азовське моря**
- **займає вигідне географічне положення, оскільки розташована на перехресті шляхів між Європою та Азією**

УКРАЇНА. Природа.

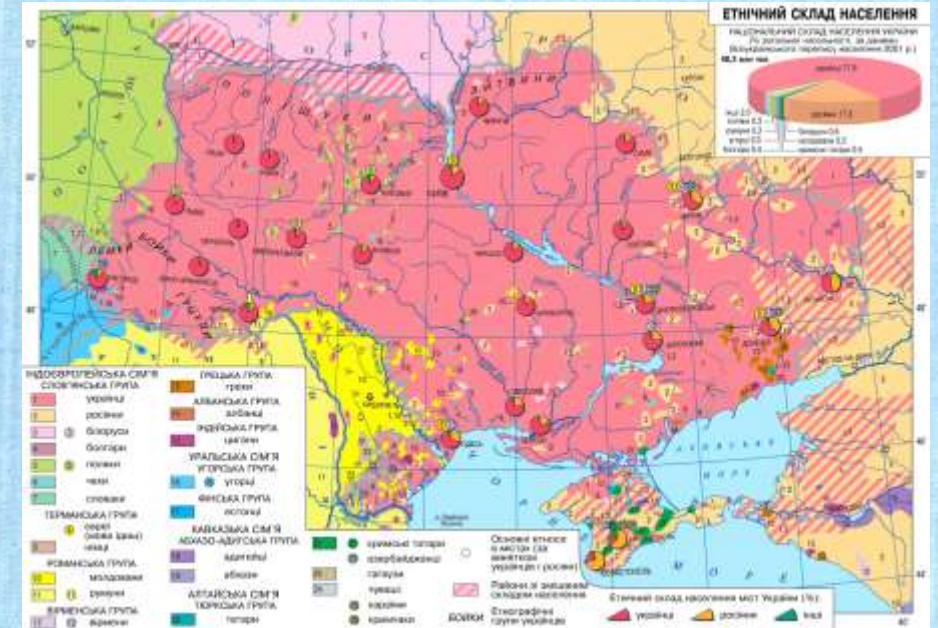
- В рельєфі переважають рівнини
- на заході — середньовисокі гори **Українські Карпати**
- на півдні — **Кримські гори**
- найбільша річка — **Дніпро**
- клімат — **помірно-континентальний** і тільки на південному березі Криму — **субтропічний середземноморський**
- поширені **чорноземи** — **найродючіші ґрунти** → тому українські землі майже повністю розорано

УКРАЇНА. Населення.

- більшість населення країни становлять **українці**
- крім них, живуть **кримські татари, євреї, молдовани, росіяни, білоруси та ін.**
- більшість населення живе **в містах**
- **найбільші з них**

УКРАЇНА. Господарство.

- **Промисловість:**
  - електроенергетика (ТЕС, АЕС, ГЕС)
  - чорна металургія, що дає чавун і сталь
  - машинобудування (виробляє устаткування, літаки, верстати, прилади)
  - хімічна промисловість
  - легка промисловість (виробництва тканин, одягу)
  - харчова промисловість

УКРАЇНА. Господарство.

- **Сільське господарство:**
  - вирощування зернових
  - картоплярство
  - овочівництво
  - буряківництво
  - вирощування соняшника
  - виноградарство
  - розводять велику рогату худобу, свиней, овець

- **Розвинені всі види транспорту**

НІМЕЧЧИНА

- розвинута держава, що входить до «Великої сімки»
- $S = 357$ тис км²

Світ у просторі й часі

Видатні німці

Німеччина дала світові геніальних композиторів і музикантів, серед яких — Йоганн Себастьян Бах і Людвіг ван Бетховен. Всесвітню славу здобув письменник Йоганн Вольфганг Ґете.

Йоганн
Себастьян
Бах

Людвіг ван
Бетховен

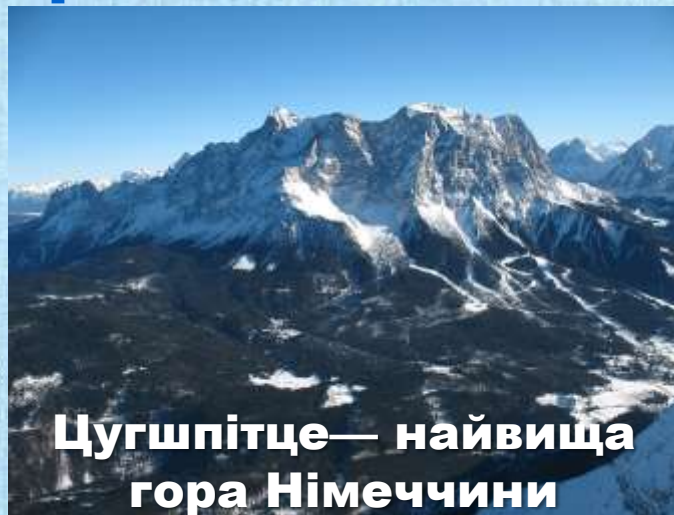
Йоганн
Вольфганг
Ґете

НІМЕЧЧИНА. Природа.

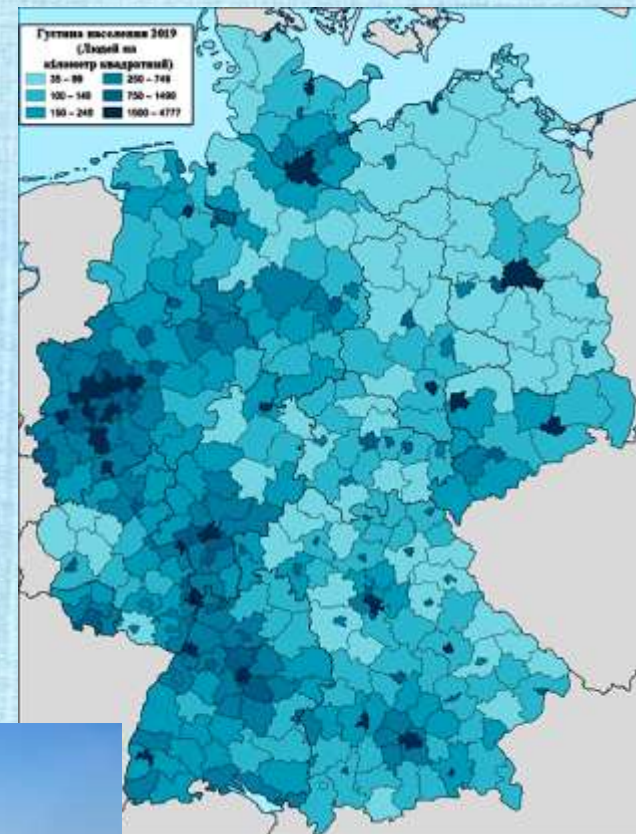
- природні умови сприятливі для господарської діяльності
  - на півночі — низовини
  - у центрі — середньовисокі гори
  - на півдні — передгір'я Альп
- клімат — помірно континентальний
- країну перетинають великі річки Ельба, Рейн, Дунай
- надра багаті вугіллям і калійними солями

НІМЕЧЧИНА. Населення.

- за кількістю населення посідає **I місце в Європі (80 млн осіб)**
- національному складі переважають **німці**
- це **густонаселена країна**
- **більшість населення живе в містах**
- **найбільші з них**

НІМЕЧЧИНА. Господарство.

- **Промисловість**— основа господарства держави:

- **чорна і кольорова металургія**

- **машинобудування** (автомобілі, судна, літаки, космічні апарати, побутова техніка тощо)

- **Розвинені виробництва хімічної продукції, тканин, одягу, харчових продуктів**

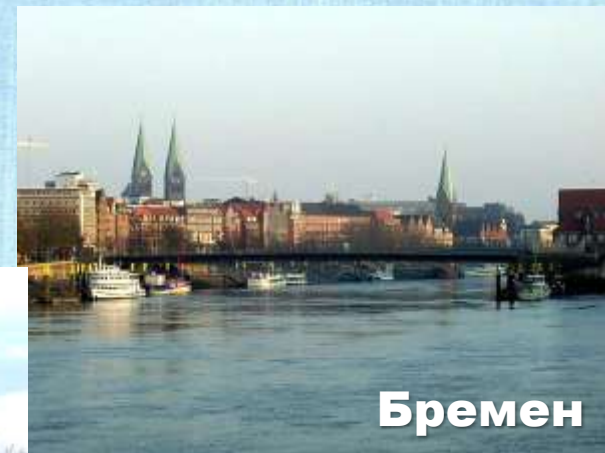

НІМЕЧЧИНА. Господарство.

- **Сільське господарство:**
- **провідне місце належить тваринництву (розводять корів і свиней)**
- **виросшують пшеницю, цукрові буряки, картоплю, багато ячменю і хмелю**
→ **виробництво пива**
- **значного розвитку набуло рибальство**
- **Розвинені всі види транспорту**
- **Німеччина — велика морська держава**

Гамбург

Бремен

морські ворота
країни

ФРАНЦІЯ

- вважають однією з найбільш привабливих в Європі
- входить до «Великої сімки»
- $S = 552 \text{ тис км}^2$

Світ у просторі й часі

Рай для туристів

Навряд чи є людина, яка не мріяла б побувати в Парижі. Мільйони туристів з усього світу їдуть побачити знаменитий собор Паризької Богоматері, королівський палац Лувр, що нині є одним з найбільших у світі музеїв творів мистецтва. Символом французької столиці є центральна вулиця Єлисейські поля та Ейфелева вежа заввишки 320 м. Її збудовано в 1889 р. до Всесвітньої виставки як символ досягнень XIX ст. Цю унікальну споруду, яка під час сильного вітру відхиляється на 3 м, розробив інженер Гюстав Ейфель.

**Річка Сена і
Ейфелева вежа —
символи Парижа**

ФРАНЦІЯ. Природа.

Природні умови дуже різноманітні

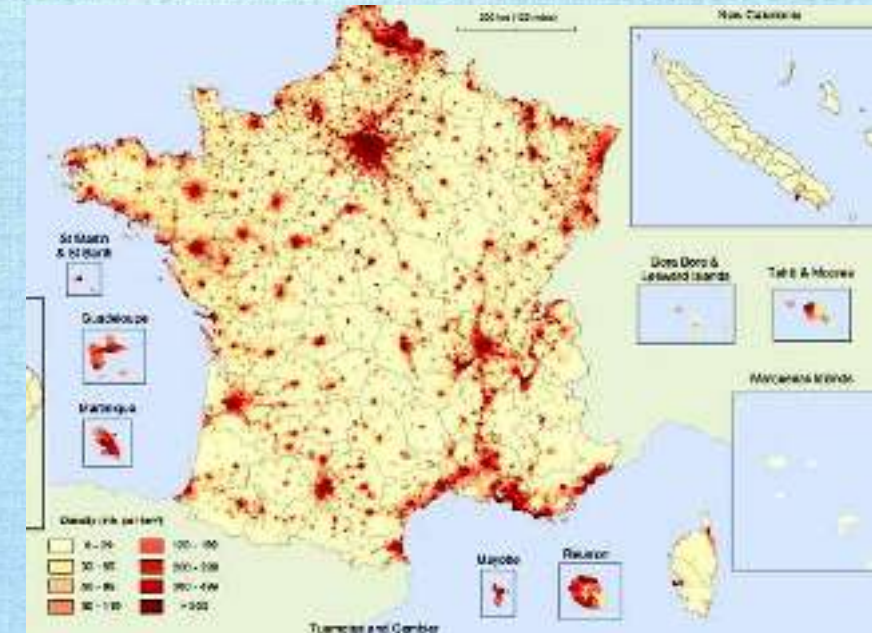
- На півночі, заході та півдні лежать приморські райони, що омиваються **Атлантичним океаном і Середземним морем**
- на Пн-Зх — **Піренеї**
- на Пд-Сх — **Альпи** → гірські луки слугують чудовими пасовищами для худоби
- → засніжені вершини — райони туризму й альпінізму
- клімат помірно теплий і морський → на берегах Середземного моря розкинувся найбільш престижний курорт Європи — **Лазурний берег**

ФРАНЦІЯ. Населення.

- за національним складом — більшість становлять **французи**
- за густотою населення — удвічі поступається Німеччині
- кількість населення — **68 млн осіб**
- столиця — **Париж** — містом-музей
- найбільші міста:

Париж

Марсель

Ліон

ФРАНЦІЯ. Господарство.

- має потужну **промисловість**
  - видобувають кам'яне вугілля, залізні та алюмінієві руди, калійні солі
  - металургія
  - електроенергетика (АЕС)
  - машинобудування (автомобілі, трактори, судна, літаки, аерокосмічну техніку, електротехніку)
  - харчова промисловість, зокрема виноробство
- **Париж — запроваджувач моди**

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

- країна стародавніх замків і давніх традицій.
- — могутня морська держава, яку колись називали «владичицею морів»
- входить до «Великої сімки»
- $S = 243 \text{ тис км}^2$

Подорож у слово

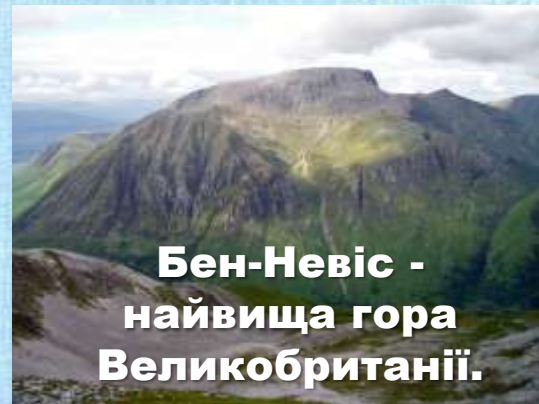
Територія Великої Британії охоплює кілька історичних областей: Англію, Шотландію, Уельс і Північну Ірландію. До XVIII ст. ця країна називалася Англією. Коли до неї була приєднана Шотландія, нова держава стала йменуватися Велика Британія за назвою найбільшого з Британських островів. Після приєднання Ірландії країна дістала теперішню назву — **Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії** або скорочено **Велика Британія**.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ. Природа.

- За природними умовами схожа на сусідні країни — Німеччину та Францію
- На Пн й Зх — старі, сильно зруйновані **гори**, на Пд-Сх — **рівнини**
- помірний **морський** клімат значний вплив чинить океан (дощ іде майже щодня)
- густа завіса туманів, які утворюються і влітку, і взимку, не розсіюється іноді по кілька днів → «**Туманний Альбіон**»
- річок багато, але вони **короткі**. Найповноводніша — **Темза**

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ. Населення.

- кількість населення — 68 млн осіб
- столиця — **Лондон** — одне з найбільших міст Європи
- найчисленніші — **англійці**
- крім них живуть **шотландці, ірландці, уельсці**
- державна мова — **англійська** — поширена в усьому світі
- **густонаселена країна**
- **переважає міське населення**

Лондон

Світ у просторі й часі

Візитні картки Лондона

Лондон, який був заснований римлянами ще на початку нашої ери, нині – великий фінансовий і культурний центр світу. Всесвітньо відомими стали такі об'єкти: Тауер – замок-фортеця XI ст., Тауерський міст через річку Темзу, Букінгемський палац – головна резиденція англійських королів, годинник Біг-Бен та ін.

Ісаак Ньютон**Вільям Шекспір****Джеймс Кук****Видатні британці**

Велика Британія – батьківщина все-світньо відомих учених, письменників, музикантів. Ісаак Ньютон – видатний фізик і математик, який відкрив закон всесвітнього тяжіння і пояснив рух планет. Вільям Шекспір, Джон Кітс, Редьярд Кіплінг, Чарльз Діккенс, Оскар Уайльд, Льюїс Керролл, Джоан Роулінг – далеко не повний перелік геніальних британських письменників.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ. Господарство.

- видобувають вугілля
- розробляють родовища нафти і газу з дна Північного моря
- **Розвинені:**
  - машинобудування (випускають судна, автомобілі, літаки, верстати, радіоелектронні прилади)
  - хімічна промисловість виробляє пластмаси, синтетичний каучук, мінеральні добрива
  - виробництво тканин

Роллс-Ройс

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ. Господарство.

- **Сільське господарство:**
- британці вміють взяти все можливе з кожного клаптика землі
- **Вирощують** пшеницю, овес, ячмінь, цукрові буряки, картоплю
- На **фермах** розводять м'ясні й молочні породи корів, а також овець, свиней
- Популярним є розведення коней із спортивною метою
- Добре розвинене рибальство.
- Розвинені **всі види транспорту.**

ІТАЛІЯ

- понад 2 тис. років її територія була центром **Римської імперії**
- розміщена на **Апеннінському півострові + острови Сицилія, Сардинія та інші, що у Середземному морі.**
- **входить до «Великої сімки»**
- **$S = 301$ тис км²**

Подорож у слово

Назва **Італія** існувала ще за часів Стародавнього Риму. Так називали територію, де жили *італи* – племена Апеннінського півострова.

Римська імперія за часів найбільшої могутності

ІТАЛІЯ. Природа.

- → різноманітна — від теплих рівнин півдня до вічних снігів гірських вершин
- **здебільшого гірський рельєф**
- на Пн → **Альпи**, з Пн на Пд → **Апенніни**
- на Пд — **влк. Везувій**, а на о. Сицилія — **влк. Етна** — найвищий діючий вулкан Європи (3340 м)
- **клімат — субтропічний середземноморський**
- **узбережжя Середземномор'я, зайняті сільськогосподарськими угіддями з культурними субтропічними видами рослин**

ІТАЛІЯ. Населення.

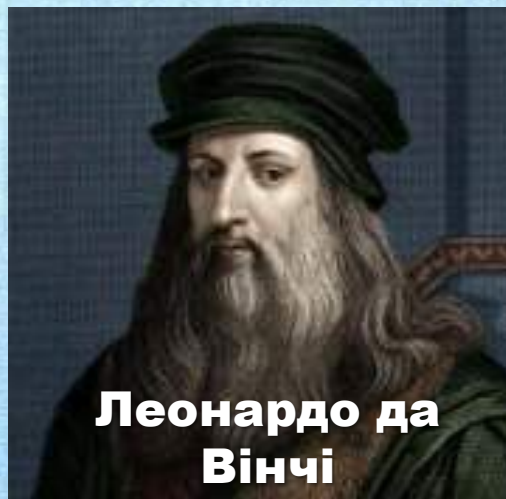
- кількість населення — **62 млн осіб**
- столиця — **Рим** — одне з найстародавніших міст світу
- за національним складом — **98 % італійці**
- більшість людей живе в містах

Світ у просторі й часі

Видатні італійці

Італія дала світові видатних митців. Леонардо да Вінчі й Буонарроті Мікеланджело — геніальні художники та скульптори епохи Відродження (XVI ст.). Антоніо Страдиварі — знаменитий майстер скрипок і гітар. Антоніо Вівальді й Ніколо Паганіні — неперевершені скрипалі, музиканти. Франческо Петрарка — відомий поет. Марко Поло, Христофор Колумб і Америго Веспуччі — відомі мандрівники. Галілео Галілей і Джордано Бруно — знамениті астрономи, математики.

**Леонардо да
Вінчі**

**Антоніо
Страдіварі**

**Христофор
Колумб**

Світ у просторі й часі

Вічне місто

Рим існував уже в 753 р. до н. е., тому його називають «вічним містом». За багатством і різноманітністю пам'яток йому немає рівних у світі. У Римі збереглися пам'ятки архітектури античності, середньовіччя, епохи Відродження. У музеях зібрано унікальні твори італійського живопису та скульптури. Загалом Італія є світовим лідером за кількістю пам'яток, які належать до Світової спадщини ЮНЕСКО. У країні їх — 44.

ІТАЛІЯ. Господарство.

- **своїх корисних копалин недостатньо**
- **видобувають поліметали, мармур**

Розвинені:

- **машинобудування (автомобілебудування, суднобудування, електротехнічна, радіоелектронна)**
- **хімічна промисловість (пластмаси, синтетичні волокна тощо)**
- **легка промисловість**
- **харчова промисловість (макаронні вироби — спагеті, виноробство)**

**Мілан — міжнародний
центр моди**

ІТАЛІЯ. Господарство.

Сільське господарство:

- провідним є **рослинництво**
- **виноград** — основна сільськогосподарська культура
- також вирощують пшеницю та інші овочі
- **«головний сад» Європи** → славиться фруктами — яблуками, грушами, персиками, черешнею, інжиром, апельсинами, лимонами
- — **світовий виробник оливок і оливкової олії**
- **тваринництво**: розводять велику рогату худобу, свиней, овець, у морі виловлюють рибу
- розвинені **всі види** транспорту

Італійський потяг
Frecciarossa 1000,
найшвидший у ЄС
(400 км/год)

МІКРОДЕРЖАВИ

- Люксембург (2 586 км²)
- Андорра (468 км²)
- Мальта (316 км²)
- Ліхтенштейн (Князівство Ліхтенштейн)(157 км²)
- Сан-Марино (61 км²)
- Монако (1,95 км²)
- Ватикан (0,44 км²)
- Суверенний Мальтійський орден
(сьогоднішня територія прадавньої держави
— усього одна садиба в Римі)

Робимо висновки

- **Німеччина та Франція — належать до найбільш розвинених країн світу; вони мають потужну промисловість та високопродуктивне сільське господарство**
- **Велика Британія та Італія належать до сімки найрозвиненіших країн світу**
- **Микродержав Європи шість: Ліхтенштейн, Сан-Марино, Ватикан, Мальта, Монако, Андорра. Особливе місце займає Гібралтар, що залишається до сих пір територією під британської юрисдикцією. Надзвичайно малі за площею і чисельністю населення ці країни проте нерідко грають важливу роль в міжнародних справах, зберігають за собою важливі комерційні чи політичні функції.**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Читати матеріал параграфа , опрацювати конспект, нанести на контурну карту країни Європи та їх столиці.

Переглянути відео

<https://www.youtube.com/watch?v=QJG9ge0mUQs>

